

تعقل و خردگرایی؛ گفتمان امروز شعر دفاع مقدس

حمیدرضا شکارسری بیان کرد

ورزش

سکوی سومی جهان را از تیم ملی گرفتند

ایران اسیر مافیای کشتی دنیا

اوضاع، بحرانی تر از همیشه برای بارسلونا

مشکلی که مسی هم نمی تواند حلش کند

بررسی دلایل ناکامی آبی ها در فصل جدید

«فتحی» کاپیتان مقصران اصلی

پرسپولیس با شکست استقلال دوم شد

فتح دربی با تک تیرانداز مرموز

عکس: محمد مدنی - تسنیم

دوشنبه ۱ شهریور ۱۳۹۸
۲۲ سپتامبر ۲۰۱۹
سال سی و نهم
شماره ۹۶۹
ZENDAGI@QONDOOLINE.IR

روستاگردی

گردان «میغان»

قدس زندگی: اجازه بدهید این بار جور دیگری روستاگردی کنیم. یعنی جوری که هم فال باشد و تماشا و هم خاطرهبازی و عبرت‌آموزی. پیش از این میان آمار و ارقامی که هر ساله و به مناسبت هفته دفاع مقدس منتشر می‌شود، دیده بودیم که روستای زیبای «شیخ صله» یکی از روستاهای صاحب رکورد در زمینه دفاع مقدس است. «شیخ صله» که در زلزله اخیر کرمانشاه آسیب زیادی دید، دوران جنگ نیز با ۶ بار بمباران شیمیایی توسط دشمن، رکورددار حملات شیمیایی شده بود.

جز این‌ها مثلاً روستای «لیلمانج» از توابع شهرستان سنقر و کلیایی هم هست که اهالی‌اش معتقدند نسبت به جمعیتش، بیشترین شهید را در میان روستاهای استان کرمانشاه داشته است. جالب‌تر اینکه در زمان جنگ ۶۰۰ نفر از اهالی این روستا داوطلبانه به جبهه رفته‌اند. یعنی تقریباً همه جمعیت آن زمان روستا، رزمنده بوده‌اند.

در یکی دو روز اخیر اما «تسنیم» برگ جدیدی از روستاهای رکورددار در دوران دفاع مقدس را رونمایی کرد. روستای «میغان» که از توابع شهرستان شاهرود است و درسشماری سال ۱۳۹۵ بزرگ‌ترین روستای استان سمنان هم نام‌گذاری شده، طبق آمار و اطلاعات رسمی، تا همین چند ماه پیش دومین روستای شهیدپرور کشور به حساب می‌آمد تا اینکه روستای «فردو» به شهر تبدیل شد و حالا «میغان» را باید پرشده‌ترین روستای کشور بدانیم. «میغان» از ابتدای پیروزی انقلاب با ۹۷ شهید راه مقاومت و ۹۷ شهید این روستا در مبارزات داوطلبانه و در صحنه درگیری به شهادت رسیده‌اند و هیچ کدام متعلق به وقایع بمباران یا حوادث تروریستی دسته‌جمعی نیستند. نخستین شهید میغان در ۲۲ بهمن ۵۷ و آخرین آن‌ها در امنیت پایدار سال ۹۵ در زاهدان به شهادت رسیده‌است. مسئولان روستا می‌گویند با توجه به جمعیت فعلی میغان، تقریباً همه خانواده‌های روستا یک یا دو شهید را در میان خود و فامیل دارند و خانواده شهید به حساب می‌آیند. برخی بزرگ‌ترهای «میغان» روزهایی را به یاد می‌آورند که همزمان ۳۰۰ نفر از اهالی (معادل یک گردان) در جبهه‌های جنگ حضور داشتند.

روزمرنگاری

برگ‌ریزان مبارک...

رقیه توسلی: یک دفتر ۵۰۰ برگ آبی رنگ دارم که روی جلدش نوشته‌ام «خوب‌ها و خوب‌ترها»... یکی دو سالی می‌شود روی دروازه اتاق خواب جا خوش کرده تا هر وقت که هرم بکشد چندخطی توش بنویسم و تاریخی هم بنویزم. اینها را در روزهای تعطیل می‌نویسم. اتفاق امروز یکی از آن روزهاست. اصلاً مگر می‌شود فصلی عوض شود... اتفاق مهمی رخ بدهد... پای دلتنگی وسط باشد... رویدادی بتکاند من و منم... نروم سراغ این دفتر نجات‌بخش... دفتری که یک‌تنه گاهی کار ۱۰۰ تا روان‌شناس را برآید انجام داد.

«خوب‌ها و خوب‌ترها» از نیمه گذشته است. پیش از نوشتن، ناخودآگاه صفحات قبل را ورق می‌کنم و غرق دورترها می‌شوم. مسافر شب و روزهایی که از حال و احوالشان، پارهای ثبت شده روی کاغذ: همیشه خدا، مات عروسک تشنجی روی داشبورد ماشین برادرخان بودم. آدمک لیمویی چاقی که مدام کش می‌آید و ناآرام است. همان که انگار قرض خواب لازم دارد تا از تقلا بیفتد.

حالا دیگر نیستیم، ماش نیستیم، خودم شده‌ام یکی مثل او. یکی درست هم‌رفتار آن‌ها. آدمی که دست و دل و سر و قلبش بی‌وقفه می‌لرزد. چند وقتی است با خودم می‌گویم تکند برادر این عروسک طفلی هم از جاده پرنگشته است؟ (مراد)

- در معیت نینسان سبزی فروش، بانوی ویلچری که آمده پی خرید صیفی‌جات و لشکر گنجشک‌ها یا می‌گذارم به سومین روز تابستان... به روزی که خوب‌تری از سر و رویش می‌بارد... آن شاه‌الله که امروز، ویروس سرخوشی همه شهر را به خودش مبتلا کند.

تیرا گاهی باید چیزی نوشت در حاشیه کتابی که در حال مطالعه‌اش هستی تا کیفرتر شوی. میزان تر... امروز، من توی صفحه ۵۳ «زمانی برای زبون بودن» الیس پیرسون نوشتم: «انسانی که برگزیده خدا باشد تا ابد منشأ خیر است». (ردیبهشت)

- پاییز مبارک... کلاس دومی شدن «گل ترمه» جان هم. اما چه کنم با حالی که خوب‌تر نیست؟ با توفان سینهام؟ با ندیدن‌های اینباشته شده؟

اصلاً می‌دانی چیست و چرا افتاده‌ام سر دنده لج...؟ می‌دانی چرا نه چای گلاب می‌خواهم، نه فیلم تعریفی «متری شیش و نیم»، نه پرت شدن وسط بهشت کتاب...؟

چون به‌شدت دلم شما را می‌خواهد که در این فصل به‌خصوص، ظاهر شویدی دم مدرسه نوتان... مثل هر سال که پدری را با لبخند در حقم تمام می‌کردید. (شهریور)

داغ‌های دروغی

باز هم سرنگ

باز هم ایدز!

قدس زندگی: در فضای مجازی، این جور شایعات، قدیمی بنسو نیستند! مثل بعضی از مدل‌های لباس هستند. امسال کهنه می‌شوند، چند سال بعد با شکل و شمایل جدید برمی‌گردند. تصویر را ببینید که خود گویای همه چیز است:

اولین دبستان ایرانی چگونه ساخته شد؟

مدرسه رشديه

محمد تربت‌زاده | مکتبخانه‌ها، ترک‌های چوبی و ملا(معلم)‌های کمی تا قسمتی اخمو لاید زیر بار مسئولیت چندصد ساله آموزش، کمر خم کرده بودند که امثال امیرکبیر و میرزا حسن تبریزی، به فکر افتادند تا ساخت مدارس اروپایی، نظام آموزشی کشورمان را متحول کنند. البته سیر گذر از مکتبخانه‌های سنتی به مدارس مدرن را نمی‌شود تمام و کمال انداخت به گردن کمر خم شده مکتبخانه‌ها. بچه‌های عصر جدید هم لاید دم به فک مکتبخانه‌ها نمی‌داند و حتی به زور ترکه چوبی و تله هم نمی‌شد نشاندهان پای درس. حالا به این‌ها اضافه کنید تغییر و تحول‌های اجتماعی و فرهنگی را که خیلی‌ها را مجاب می‌کرد بچه‌هایشان را بفرستند به مدرسی که دانش‌آموزهایش لباس یکدست و مرتب می‌پوشیدند، روی نیمکت می‌نشستند و ظرف چند ماه، خواندن و نوشتن را یاد می‌گرفتند. این وسط اما لاید مکتبخانه‌ها که چند قرن، جور نبود نظام آموزشی یکپارچه و درست و درمان را کشیده بودند، حق داشتند در مقابل ساخت مدرسی که به قول خودشان زنگ شروعی صدای ناقوس کلیسا را می‌داد و عوام می‌گفتند: قرار است بچه‌ها را نامسلمان بار بیارود، مقاومت کنند.

ساخت اجنبی

کلنگ ساخت نخستین مدرسه در کشورمان را کشیشی آمریکایی به نام «برکیتز» در سال ۱۲۱۷ شمسی در ارومیه به زمین زد. یک سال بعد هم کشیش دیگری به نام «لوزن بوره» دو مدرسه دیگر در کشورمان ساخت. یکی در تبریز و دیگری در جلفا اصفهان. به جز ارمنی‌ها و بخش کوچکی از طبقه ثروتمند و روشنفکر کشورمان اما هیچ‌کس حاضر نبود فرزندش را بفرستد به مدرسه‌ای که اجنبی‌ها آن را ساخته بودند! حتی سال ۱۲۳۰ که مدرسه دارالفنون توسط امیرکبیر بازگشایی شد، همچنان اقبال خاصی در این مدرسه‌ها تحصیل می‌کردند. البته ناگفته نماند که تمام این مدارس در سطح متوسطه و دانشگاهی بودند و تا پیش از ساخت نخستین مدرسه ابتدایی توسط میرزا حسن تبریزی، همه کودکان تحصیل را از مکتبخانه‌های سنتی آغاز می‌کردند.

شبهان فلنگ را بست

همه چیز از روزنامه «تربا» و «اختر» شروع شد. «میرزا حسن تبریزی» یا همان میرزا حسن رشديه، قصد داشت برای ادامه تحصیل، کشور را ترک کند اما یک روز صبح، هنگام ورق زدن روزنامه تربا و اختر، چشمش به مقاله‌ای افتاد که سواد ایرانی‌ها را با اروپایی‌ها مقایسه می‌کرد. در بخشی از این مقاله آمده بود: «در اروپا در هر هزار نفر، یک نفر بی‌سواد است و در ایران در هر هزار نفر، یک نفر باسواد است». این مقاله آن‌قدر روی میرزا حسن تأثیر گذاشت که تصمیم گرفت به جای ادامه تحصیل در اروپا، عمرش را وقف اصلاح سیستم آموزشی کشور کند. به همین خاطر به «دارالمعلمین» بیروت که معروف‌ترین مرکز آموزش معلمان در دنیا بود، رفت. ماه‌ها در بیروت ماند و اصول نوین آموزش به کودکان

پدر آموزش

در آن سال‌ها کار به جایی رسیده بود که هیچ‌کس در هیچ کجای ایران حاضر نبود به میرزا حسن رشديه که در به در به دنبال تأسیس هشتصدتین مدرسه‌اش بود، ملگ بفروشد. ترور ناصرالدین شاه و روی کار آمدن میرزا حسن را می‌شناختند، از او خواست به تهران بیاید مظفرالدین شاه اما تمام معادلات را بهم ریخت. میرزا علی‌خان امین‌الدوله، صدر اعظم پادشاه ایران دروازه‌وار بود مدرسه جدیدی را به صورت مخفیانه در تبریز راه بیندازد، از خداخواست مدیریت مدرسه را به برادرش سپرد و راهی تهران شد تا اولین دبستان پایتخت را از روی سنال ۱۲۷۵ تأسیس کند. میرزا حسن بالاخره به آزادی دیرینه‌اش رسیده بود و مدرسه‌ای در کشورش ساخته بود که شاگردانش، برای هر فصل لباس فرم جداگانه داشتند، روی نیمکت می‌نشستند، زنگ تفریح داشتند و ناهارشان را به سبک مدارس بزرگ دنیا، در سالن غذاخوری مدرسه می‌خوردند. مدرسه رشديه تهران نخستین مدرسه کشور بود که طبق آخرین استانداردهای آموزشی دنیا اداره می‌شد و فرزندان تمام اقشار جامعه می‌توانستند به طور دنیامیت آن را متفجر کردند تا میرزا یکبار دیگر برای حفظ جانش به مشهد پناه ببرد. این ماجرا چهار بار دیگر هم تکرار شد و میرزا حسن هر بار مدرسه جدیدی در تبریز می‌ساخت و پس از تخریب آن به دست مخالفان، راهی مشهد می‌شد. در این میان حتی چند دانش‌آموز که در مقابل تخریب مدرسه‌شان مقاومت کرده بودند، جانشان را از دست دادند. در همان روزها بود که خیلی‌ها، میرزا حسن را بابت تلاش‌های خستگی‌ناپذیرش در راه ساخت مدرسه ابتدایی، «میرزا حسن رشديه» صدا می‌زدند. میرزا حسن روی هم رفته ۶ مدرسه در تبریز ساخت که تمام آن‌ها تخریب شدند. یکبار هم مدرسه‌ای در مشهد تأسیس کرد که در همان ماه‌های اول فعالیت، مورد حمله مخالفان قرار گرفت. در جریان این حمله، دست میرزا حسن از چند ناحیه شکست و به قتل آن روزی‌ها چاقق شد! چندماه بعد هم در جریان ساخت مدرسه‌ای در «لیلی آباد» چند نفر با اسلحه به مدرسه حمله و با شلیک به پای میرزا حسن، او را از ساخت مدرسه شیمان کردند. خودش درباره فسخ شدن یک دست و یک پایش در راه ساخت مدرسه، سروده است: مرا دوست بی‌دست و پا خواسته است / پسندم همان را که خواسته است.

مجاز آباد

مجری غار تگر

مدتی است خبر دستگیری برخی از مدیران و مسئولان شرکت خودروسازی سایپا، سوزه رسانه‌های داخلی و خارجی شده است. در همین راستا چندی پیش خبری در فضای مجازی منتشر شد که پای مجری شبکه ماهواره‌ای من و تو را هم به پرونده فساد در سایپا کشانده بودا درحالی که هیچ‌چا صحبتی از هویت این مجری نشده بود، اما روز گذشته محمد فراهانی، سردبیر خبرگزاری میزان با انتشار تصویری از این مجری جنجالی در توئیتر نوشت: «تماش آیه ادریس (البته اسم اصلی او آیه ادریس است) است. فردی که در پرونده شرکت خودروسازی سایپا ۱۸ میلیارد تومان از اموال مردم ایران را به جیب زده و حالا در شبکه من‌و‌تو با پول مردم ایران تهیه‌کننده و مجری است».

امر به معروف حاکمان

هفته گذشته و پس از انتشار خبر واگذاری کارخانه هپکو اراک، کارگران این کارخانه در اعتراض به وضعیت این کارخانه دست به تجمع اعتراضی زدند. پس از این، با دستور رئیس جمهور، پروژه واگذاری هپکو متوقف شد. جلیل محبی، دبیر ستاد امر به معروف با انتشار پستی در این زمینه، در توئیتر نوشت: «پنکه رئیس جمهور دستور لغو واگذاری دوم هپکو را صادر کردند یعنی امر به معروف و نهی از منکر حاکمان جواب می‌دهد. حالا باید به جایی برسیم که بدون نشستن روی ریل قطار و ضرب و جرح کارگران این اتفاق بیفتد».

رفتند که بمانند

پس از گذشت یک سال از حمله تروریستی اهواز، جمعی از فعالان شبکه اجتماعی توئیتر هشتگ‌های #طاهاه اقدامی که کوچک‌ترین قربانی این حادثه تروریستی بود و #فروانی_ترور را داغ کرده داشتند. یکی از کاربران نوشته است: «سلام بر آن‌هایی که از نفس افتادند تا ما از نفس نیفتیم، قامت راست کردند تا ما قامت خم نکنیم، به خاک افتادند تا به خاک نیفتیم، سلام بر آن‌هایی که رفتند تا بمانند و نمانندند تا بمیرند. سلام بر شهدا... سلام بر محمد طاهاه».

یک کار مثبت

مهناز افشار که در چند ماه اخیر بارها با اظهارنظرهای جنجالی‌اش در شبکه‌های اجتماعی حاشیه‌ساز شده بود، سرانجام به دلیل انتقادهای کاربران فضای مجازی، خواهد کرد. کاربران هم به همین بهانه هشتگ مربوط به نام او را در توئیتر داغ کردند. در ادامه چند نمونه از پیام‌های منتشر شده توسط کاربران را می‌خوانید: «تنها اقدام درست مهناز افشار در فضای مجازی همین قهر کردنش بود. بالاخره مهناز افشار هم یک کار مثبت در مجازی انجام داد».

